

Leren samen werken met Persephone en de natuurwezens

Persephone, Hades en Demeter

De Griekse mythologie beschrijft hoe vroeger de Grieken de godenwereld beleefden. Persephone is daarin de godin en hoedster van het leven op aarde, en specifiek de plantenwereld. Zij wordt geschaakt door de god Hades, koning van het dodenrijk, en meegenomen naar de onderwereld. Toen haar moeder Demeter, godin van de landbouw, dit hoorde, liet ze uit boosheid de aarde verdorren. De onderwereld was het enige gebied op aarde waar Demeter geen toegang toe had. Het komt met Zeus, de oppergod, tot een compromis: voortaan zal Persephone een deel van het jaar de eega van Hades in de onderwereld zijn en een deel van het jaar mag ze weer in de bovenwereld vertoeven. In de middeleeuwse School van Chartres verscheen Persephone als de godin Natura. Steiner beschrijft Persephone-Natura als een goddelijk wezen met de missie om de planten weer in hun oorspronkelijke oriëntatie tussen hemel en aarde te brengen. Daarmee voorkomt ze dat de planten zich louter vanuit het aardse perspectief moeten blijven ontwikkelen.

< Persephone en Hades met allerlei vruchtbaarheidsattributen

Over haar zoektocht naar haar inspiratiebron – Persephone – schreef Edith Lammerts van Bueren een boek dat deze maand verscheen. In dit artikel geeft ze een inkijkje in een deel van deze boeiende ontdekkingsreis.

Toen ik een paar jaar geleden diep geraakt terugkwam van een bijeenkomst waar de gentediscussie weer helemaal van voren af aan leek te beginnen, riep ik wanhopig uit: *Voor wie doe ik het allemaal?* Ik kreeg de bal teruggekaatst van een vriend die mijn wanhoopskreet wel heel serieus nam en vroeg: *Ja, voor wie doe jij het eigenlijk?* Hij bedoelde: *voor welk geestelijk wezen doe ik wat ik doe in dit leven?* Ik vond dat een intrigerende vraag. Ik kreeg daar al mediterend niet meteen een antwoord op. Het werd voor mij steeds meer een existentiële vraag, want het weten in wiens geestelijke stroom je staat, helpt je richting en samenhang te zien in je dagelijkse streven. Na een dag of tien met die vraag geleefd te hebben, openbaarde onverwachts (in de trein mijmerend over een boek dat ik las) de naam Persephone zich aan mij! En ik wist meteen heel zeker: *Dat is ze!*

Persephone

Na mijn aanvankelijke grote vreugde over mijn ontdekking ‘wie mijn inspiratiebron is’, rezen bij mij veel vragen. Hoe werkt zoiets? Wie is zij eigenlijk? Een nieuw onderzoeksgebied opende zich voor mij. Gelukkig helpt het lot (‘toeval’) mee en gebeurden er in de jaren die volgden dingen waardoor ik stap voor stap begon te begrijpen dat de weg die ik intuïtief in mijn leven gevolgd had al onbewust in samenhang met Persephone was. Bijvoorbeeld, ik werd me opeens bewust dat de biodynamische veldpreparaten, waar ik jarenlang onderzoek naar had gedaan, bij uitstek instrumenten van Persephone zijn. En dat ik niet zomaar het thema ‘integriteit van de plant’ als onderzoeksthema had in mijn proefschrift. Maar daar bleef het in mijn ontdekkingsreis niet bij. Ik vroeg mij bijvoorbeeld af wat Persephone in de winter in een ogen-

schijnlijk dode aarde doet en wat Kerstmis als midwinterimpuls voor de dan begraven preparaten betekent? Of hoe Persephone is verbonden met de opstandingskrachten van het voorjaar? En hoe zij hoopt dat wij met nieuwe ogen kijken en als mens ontwaken uit het dode, materialistische denken en de stap naar het levende denken maken, en wat dat betekent in de omgang met de aarde? En toen ik tot mijn verbazing een kleitafeltje (490-450 v.Chr.) op internet vond waar Persephone en Hades vredig naast elkaar zitten op een troon met allerlei vruchtbaarheidsattributen (zie hiernaast), vroeg ik mij af of dit wellicht een verzoening tussen Persephone en Hades uitdrukt, tussen leven en dood? In mijn zoektocht zocht ik naar antwoorden op zulke vragen.

Natuurwezens

Deze zoektocht bracht mij ook het besef dat de natuurwezens de helpers van Persephone zijn. Zij zijn verbonden met de vier elementen aarde, water, lucht en vuur, en begeleiden de groei van planten vanuit die verbinding. Er zijn vele bijzondere ervaringen gepubliceerd in de afgelopen jaren door mensen die toe-

Wat betekent het als we beseffen dat er meer dan materie is, en dat materie een uitdrukking is van een geestelijke impuls of kracht?

gang hebben tot deze wereld van de natuurwezens. Het is aan de tijd om te onderzoeken hoe wij met nieuwe ogen toegang kunnen krijgen tot die wonderde wereld van natuurwezens. Wat betekent het als we beseffen dat er meer dan materie is, en dat materie een uitdrukking is van een geestelijke impuls of kracht? En kun je die kracht benoemen, want die wereld is oneindig divers. En hoe kun je als teler samenwerken met natuurwezens in de verzorging van planten?

Ik heb zelf een aantal workshops meegeemaakt met Anna Cecilia Grün, een Duitse biodynamische teler die van jongs af aan met natuurwezens leeft. Zij leerde ons hoe je vanuit een meditatieve houding contact kan maken op plekken op boerenbedrijven waar de betreffende boer een vraag heeft en hoe je antwoorden daarop gewaar kan worden. Zo heb ik ook met diverse groepen van biodynamische boeren, en soms ook consumenten, in de afgelopen jaren veel geoefend op verschillende BD-bedrijven. Ik vroeg dan de betreffende boer of boerin waar we te gast waren, om ons naar een plek op het bedrijf te brengen waar een vraag leeft. Bijvoorbeeld: de kool wil hier maar niet groeien, wat is er aan de hand? Of: hoe betrek ik mijn bedrijf meer bij het natuurgebied aan de andere kant van het aangrenzende kanaal? Of: wat heeft deze plek mij te vertellen? Steeds verbonden we ons eerst met de vier elementen in onszelf, en dan met de elementenwezens in de natuur van het bedrijf. Vervolgens stelde een ieder in zichzelf de vraag: 'wat is hier aan de orde en wat kunnen wij voor jullie doen?'

Als we een tijdje stil innerlijk luisteren wat zij ons fluisteren of wat wij gewaar worden in

een klank, gevoel, woord of beeld, wisselen wij onze ervaringen uit. Het is altijd weer wonderlijk wat er klinkt. Een ieder ervaart iets van hetzelfde op een andere manier, en door dat wat wij delen met elkaar heen, is vaak een gemeenschappelijke noemer te ontdekken. Dat helpt ons de taal te ontdekken waarin zij zich in ons uitspreken.

Weldadige rust

Je moet daarbij leren onderscheiden wat werkelijk van de andere kant komt of wat je eigen projectie is. Ook is niet altijd meteen duidelijk wat je waarneemt. Zo oefende ik een keer bij een compostplek die wat onheimisch, verlaten aanvoelde. In mijn meditatie zag ik een goddelijke lichtbundel die horizontaal over die composthopen heen leek te gaan. Waarom gaat dat licht horizontaal in plaats van verticaal? Ik begreep het niet. Maar tijdens de uitwisseling met andere deelnemers werd mij duidelijk dat er op die plek een 'schaal' ontbrak om dat licht te ontvangen. Die schaal kan gevormd worden door aandacht of bij-

voorbeeld compostpreparaten als ankerpunt voor die kosmische verbinding!

Ik heb dikwijls mogen ervaren hoe groot de dankbaarheid van de natuurwezens kan zijn als wij mensen de rust en de tijd nemen om ons om hen te bekommeren. Het lukt niet iedereen altijd goed, en dat is ook prima. Een teler die bij de bovenbeschreven oefening niet iets waarnam, besefte desondanks hoe weldadig de rust van een meditatie kan zijn en dat hij eigenlijk veel te weinig tijd daarvoor inruimt. We hoeven ze niet te 'zien' om toch iets van hun werk of werking te ervaren met onze zielezintuigen, door een beeld, klank of woord. Omgekeerd voelen de natuurwezens zich gezien en erkend in hun bestaan en noeste arbeid aan de planten, en dat kan het begin zijn van een bijzondere samenwerking!

Tekst: Edith Lammerts van Bueren (1952).

Zij is nu vrije onderzoeker, en voorheen verbonden aan het Louis Bolk Instituut en Wageningen Universiteit als buitengewoon hoogleraar Biologische Plantenveredeling.

Leven met Persephone, en de toekomst van de plantenwereld

Edith Lammerts van Bueren beschrijft in haar nieuwe boek *Leven met Persephone* (Uitgeverij Pentagon) haar persoonlijke zoektocht. Een bijzonder indrukwekkende ervaring als 11-jarig meisje aan de Zuid-Engelse kust vormde het begin van die reis, al realiseerde ze zich dat pas later. De betekenis van de preparaten, ook voor de gezondheid van de mens, komen uitgebreid aan bod. Op zaterdag 13 januari van 14-17 uur is iedereen welkom bij de feestelijke boekpresentatie met lezingen van Edith en van Jaap van de Weg (zie ook pag 18). Plaats: Elisabeth Vredehuis, Den Haag. Meer informatie via bdvereniging.nl/bd-agenda

